

niin vähässä määrin, että se ei voi tehdä merkittävämpää vaikutusta. Toisena tekijänä heidän voimaansa ja elämänlujuuteensa voi pitää kansan raittiutta.

„Kylväjässä“ R. E.

Muistelmia kirgiisien maasta ja elämästä.

Maa on tasankoa ja niin tasaista, että saapi kulkea tuhansia virstoja ristiin rastiin, taapaamatta ollenkaan vuoria. Ainoastaan pieniä osia on ylempänä. Ojanpuroja sensijaan on aikailla. Ne juoksevat maanselkää jokia ja meriä kohti. Maanpinta on peitetty liitujauhon värisillä lohkoilla ja on osittain mullansekaista. Mutta se multakin on hyvin valkeaa, — liitumultaa. Kivet ovat sellaisia, että niitä käytetään muurina. Toinen laji on sentään sellaista, että se on kuin ruoosten syömää ja hyvin lävekästä, vaskenväristä. Se lohkeaa kappaleihin noin 1 1/2 korttelia vahvoin ja toisin paikoin vahvempiin. Sitä käytetään huoneitten perustuskiviksi. Maa on muuten hyvin kovaa. Jos pitää kaivaa hauta, niin täytyy olla rautakanki. Noin metrin syvyydestä alkaa kuitenkin pehmeämpi multamaa. Toisin paikoin on maa yleensäkin multaista, niin että sitä voi tuuli kantaa niinkuin lunta. Tämä maa kasvaa kuitenkin ellei aina heinää niin kumminkin kuusenkaltaista ruohoa monelle haaralle leviävine oksineen. On siellä sentään hienompaakin heinää. Sitä niitetään niittokoneella ja vedetään 4-pyöräisellä kärrynpahasella, jossa on koivuinen akseli ja pyörät painettu tammipuusta ja häkin tavalla valmistetut lavat ja jotka ovat niin raskaat että tämän puolen hevosilla tuskin voitaisi vetää. Toiset niistä on veneen mallisia.

Maata viljellään siellä hyvin vähän ja hyvin yksinkertaisella tavalla. Kynnetä ei muuta kuin kerta vuodessa, sekin välttillä. Välttiä vetää kolme eli neljä paria härkiä tahi kameleita. Haraavat he taas hyvin yksinkertaisella puuraamisella rautapiikkisellä karhilla, sitäkin kerta vuodessa. Siitä heittävät kedon sikseen. Toisena vuonna näet otetaan käytäntöön uusi maa. Viljellään siellä ensinnäkin „kupandkaa“, jota käytetään kakkuleiväksi sunnuntaisin. Sitte „hyvindkää“, jota pidetään parempana viljana, se kun on valkosempaa ja kasvaa paremmin: se ei niin pelkää kylmää. Sitten kasvatetaan papuja ja herssiä ja „siemidsää“, josta tehdään paaston aikana „pyhävoita“ eli liinaöljyä. Kasvin siemeniä syödään kuiviltaankin; niitä on aina taskuissa huvipaikoissa ollessa; kotona taas pureksitaan niitä aina. Siemen on kahvipavun kokonen, ehkä vähän suu-

rempi. Sitten on mainittava arpuusi, joka on hyvin hyödyllinen kasvattaa syystä kun se kasvaa kauhean huonossa maassa ja sallii aurinkoa lujasti, kylmää vaan ei. Näitten maan tuotteitten hinta raakatavarana on: kupandka-puuda noin 1 rpl. 25 kop., hyvindkä-puuda 1 rpl. 30 kop., arpuusi noin 8—6—5—4 ja 3:kin kop. kpl. ja siemidsä noin 8—6 kop. naula kuivattuna. — Arpuusia kasvatetaan tavattoman paljon. Se menestyykin tavattoman hyvin. Toiset kasvavat niin suuriksi että painavat viisitoistakin naulaa kappale. Sitä on kuitenkin kylvettävä harvaan, niin että tulee kyynäriä siemenen väliä. Vielä viljellään siellä tikvan-nimellistä kasvia, joka on melkein samanlainen kuin arpuusi, kuitenkin enemmän nauriin kaltainen ja keltasenpunanen sisältä. Se on käytännöllinen talvellakin syödä ja valmistavat sitä monella lailla. Se on hyvä puuroksi, jota paistetaan savikupissa uunissa niinkuin perunoita. Paljon sitä valmistetaan puuroksi. Onpa olemassa tiinon-nimellinenkin kasvi. Se on hyvin valkoinen ja pehmeämpi ja makeampi kuin nauris. Kuoreltaan se on keltainen ja kasvatetaan sitä samalla lailla kuin edellmainituista kasveja.

H. R.—jeff.

Insinööri Alfred Lundgrenin muistolle.

Kepeät mullat insinööri Alfred Lundgrenin haudalle! Viime marraskuun hämäränä päivänä kutsuttiin hänet toisille ilmoille vasta 29 vuotta vanhana. Milään ei hän tehnyt sellaista, joka olisi nimensä tehnyt kuuluksi, mutta usein niissäkin ihmisissä, joista vähän puhutaan, on muistelarvoisia sieluja. Poiskutsuttu nuori mies oli yksi vilpittömiä rajantakaisen Karjalan ystäviä. Milloin aikansa suinkin myötä antoi, asui hän isänsä luona Tulemajärven tehtaalla ja toimi paikkakunnan kansan auttamiseksi. Kun kesällä raivosi eläintaudit, niin vainaja oli se mies paikkakunnalla, joka pelasti lääkkeillä köyhän kansan karjan kuolemasta. Kun ilmestyi paikkakunnalla kulkutauti, niin vainaja oli se mies, joka oikeilla lääkkeillä auttoi tuota oppimatonta kansaa. Väliin hän myös järjesti heille hengenvirkistystä: iltamia ja huveja. Ystävänsä Tulemajärvellä kutsuivatkin häntä „armas“ ja „kallis“.

Kyynel vierähtää silmiin . . .

Hän on nyt poissa, mutta tulemajärveläisten muistossa hän pysyy vielä kauankin . . .

Ystävänsä P.

Uutis

— Su
kuvern
man on
tettu t
tetty k
kamies

— Su
Venäjä
tuslehti

— Su
tustaan
15 p.) y
vastaan
K. Maje

— R
via. T
äskettä
lut rint
posta j
Sama t
kuvat s
Okulina
jotka h
rintakuv
malaisen
gissä.

— Su
tänyt lu
laharjun
pohjois-

— K
eroaa e
Hoppu
Hra Ho
sessa o

Suomen

— Vi
vaaleis
mielises
punkien
ginisäntä

— Ma
amerikka
että yhti
Pohjois-K
nissa mal
kin ja m